

NØD HAR INGEN NATIONALITET

ERFARINGER FRA UDELIGGERPROJEKTET — SOCIALT ARBEJDE MED HJEMLOSE MIGRANTER

PROJECT
udenfor

Nød har ingen nationalitet
Erfaringer fra Udeliggerprojektet - socialt arbejde med hjemløse
migranter

Udgivet juli 2012
af Fonden projekt UDENFOR
Ravnsborggade 2-4, 3. sal
2200 Kbh. N
www.udenfor.dk

Rapportens arbejdsgruppe:
Gadeplansmedarbejder i projekt UDENFOR og socialpædagog
Bo Heide-Jochimsen
Konsulent i projekt UDENFOR og Cand.soc.
Jeanett Schmidt
Souschef/faglig leder i projekt UDENFOR og Cand.mag.
Bibi Agger

Foto:
Praktikant i projekt UDENFOR og pædagogstuderende
Mads Madsen

Tryk og layout:
HR Offset

Oplag: 100 eksemplarer

Nød har ingen nationalitet

Erfaringer fra Udeliggerprojektet - socialt arbejde med hjemløse migranter

Indhold

En nat på gaden - første møde med Andrzej	side	3
Indledning og indhold	side	3
Nød har ingen nationalitet	side	5
Målgruppen	side	7
De juridiske rammer for hjemløse migranter	side	7
Vores brugere	side	7
Arbejdet i udeliggerprojektet	side	9
Gadeplansarbejde	side	11
Opsøgende gadeplansarbejde	side	11
Udgående gadeplansarbejde	side	12
Vidensindsamling og -formidling	side	16
At lave research	side	16
At advokere og påpege udstødende faktorer	side	18
Et projekt med udfordringer	side	23
Juridisk limbo	side	23
Alene om at tage ansvar og hjælpe	side	24
Vidner til en fastholdelse i elendighed	side	24
Fremtiden for hjemløse migranter	side	26
Tak til	side	28

En nat på gaden - Det første møde med Andrzej

"Hej. Jeg hedder Bo og kommer fra projekt UDEFOR. Er der noget, jeg kan hjælpe dig med?" På en nattevagt sidst i november er en medarbejder på opsøgende gadeplansarbejde i byen og tager kontakt til en mand, der ligger på en varmerist midt på Rådhuspladsen. Manden har alt for lidt tøj på i forhold til det kolde novembervejr, og han er tydeligvis stærkt beruset. "No thanks" svarer han.

Andrzej, manden på risten, er en 32-årig polsk mand, der har levet på gaden i København i tre måneder. Han er kommet til København fra Norge, hvor han har boet i tre år og også tidligere haft arbejde. De sidste år er det dog gået ned ad bakke for ham. Han har mistet sit job og er begyndt at drikke alt for meget. For tre måneder siden kom han så til Danmark. Hans plan var, at han ville finde arbejde. På sin første aften i København drikker han sig dog så fuld, at han falder i søvn på en bænk på Strøget. Næste morgen opdager han, at alle hans ting er væk; pas, hævekort, tøj. Alt.

Medarbejderen spørger, om det er okay, at han sætter sig ned og taler lidt med Andrzej. Det er det. Andrzej fortæller, at han har lavet en aftale med Gud om, at det er hans tur til at komme i himlen nu, og at han derfor ikke har behov for hjælp. Medarbejderen tager sig tid til at lytte på Andrzejs fortælling. Efter en længere samtale, hvor Andrzej afviser, at han har brug for hjælp, siger han til sidst ja til lidt mad og en sovepose, hvilket han får. Medarbejderen forlader Andrzej, men aftaler med ham, at de kan mødes dagen efter, hvor han vil hjælpe ham med at få noget rent tøj og i øvrigt kan tage med ham på ambassaden, hvor han kan få et nyt pas, som der skal til, for at han kan få sine penge ud af banken.

Indledning og indhold

Andrzej er en af de faste brugere i Udeliggerprojektet – et projekt der udfører socialt arbejde med hjemløse migranter. Andrzej er, som mange af de hjemløse migranter vi møder, personer med ondt i livet og som er blandt samfundets absolut udstødte, fordi de lever en tilværelse på gaden i København uden ret til hverken sundhedsydelse ud over de akutte eller sociale ydelser efter serviceloven, herunder ret til brug af offentlige hjemløsetilbud.

Denne afsluttende rapport vil fortælle historien om Udeliggerprojektet. Et projekt opstartet i modvind for en gruppe af hjemløse, der eksisterer meget lidt dokumenteret viden om, og som det offentlige system ikke yder en tilstrækkelige indsats overfor. Vi vil i rapporten fremhæve de vigtigste erfaringer i arbejdet med vores målgruppe, de anvendte arbejdsmetoder samt de udfordringer vi oplever.

AND HAR VINGEN NATIONALI

"GO AWAY COLD"

Nød har ingen nationalitet

Med baggrund i en europæisk-humanistisk tradition har Fonden projekt UDENFOR siden 1997, ved at kombinere gadeplansarbejde med vidensindsamling og -formidling, udført eksperimenterende socialt arbejde i forhold til samfundets absolut udstødte uden at skelne mellem nationalitet og opholdsgrundlag. I de seneste år er det, der altid har været grundlaget i projekt UDENFORs arbejde, og som vores vedtægter bygger på - at nød ikke har en nationalitet, blevet sat på prøve. Dette skyldes en strammere politisk kurs, en hårdere offentlig debat samt indskrænkede muligheder for at hjælpe en gruppe af samfundets absolut udstødte – særligt sårbare hjemløse migranter.

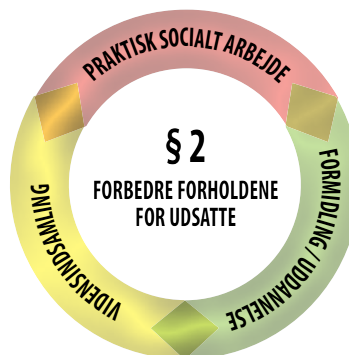
Gennem de seneste år har København såvel som andre europæiske storbyer oplevet en stigning i antallet af hjemløse migranter, der ofte tilskrives den frie bevægelighed i EU, EU-udvidelsen i 2004 og 2007 og den lavkonjunktur og økonomiske afmatning, Europa over de sidste år har gennemgået. Projekt UDENFOR oplevede gennem 2007-2010 ligeledes denne stigning i antallet af hjemløse migranter. Det gjorde vi gennem det daglige arbejde med hjemløse på gaden, gennem Den Mobile Cafe¹ og gennem vores engagement i nødovernatningstilbuddet NATNØD². Samtidig oplevede vi, at antallet af særligt sårbare hjemløse migranter med behov for hjælp var stigende og at de lovmæssige handlemuligheder i arbejdet med hjemløse migranter var få. Desuden fandt vi at den offentlige debat var præget af en manglende viden og forfejlet generalisering. På baggrund af dette opstod ideen til Udeliggerprojektet i projekt UDENFOR.

Udeliggerprojektet blev derfor søsat i 2010. Det skete ud fra en lyst til at hjælpe samfundets absolut udstødte og en lyst til skabe viden om en gruppe af yderst marginaliserede mennesker, som ingen kunne hjælpe, som ingen ville hjælpe og som alle talte dårligt om. Problemer i forhold til fundraising og finansiering af

Udeliggerprojektet ved eksterne og/eller offentlige midler førte til, at projekt UDENFORs bestyrelse i april 2010 besluttede at skyde Udeliggerprojektet i gang for fondens egne midler. Der blev fra starten ansat to fuldtidsmedarbejdere; en socialpædagog og en akademiker, der skulle varetage det daglige arbejde i Udeliggerprojektet. Formålet med arbejdet blev beskrevet som:

- At afhjælpe den enkelte hjemløses umiddelbare nød via direkte relationsarbejde og med en individuel akutindsats.
- At udrede og beskrive særligt sårbare hjemløse migranternes forhold via indsamling og formidling af viden om gruppens tilværelse og livsbetingelser.

Formål som er knyttet op til projekt UDENFORs vedtægter, hvor vi er forpligtiget til at arbejde for at forbedre forholdene for de absolut udstødte på gadeplan, at afdække og dokumentere udstødende faktorer i samfundet og at formidle disse faktorer for at hindre yderligere udstødelse. Arbejdet i projekt UDENFOR kan illustreres ved følgende cirkel:

¹ Den Mobile Café er en del af projekt UDENFOR. Gennem Den Mobile Café ydes basal omsorg på gaden via maduddeling, tøjudlevering, praktisk hjælp samt kontakt og nærvær.

² Foreningen NATNØD er stiftet i et samarbejde mellem otte sociale og humanitære organisationer: Domkirkens Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, Kofoeds Kælder, Missionen blandt hjemløse, OSI, projekt UDENFOR, Røde Kors og SAND. Foreningen etablerede i vintermånederne 2008, 2009 og 2010 et midlertidigt nødhjælp, der var privatfinansieret og derfor åbent for alle hjemløse på tværs af nationalitet og opholdsgrundlag.

WALLENBERG

Målgruppen

De juridiske rammer for hjemløse migranter

Gruppen af hjemløse migranter tæller borgere fra nordiske lande og borgere fra EU-lande herunder både de oprindelige EU-lande og de østeuropæiske lande, som blev inkluderet i EU ved udvidelsen i 2004 og 2007. Endvidere ses borgere fra tredjelande med opholdstilladelse til et EU-land.

Borgere fra EU-lande har i henhold til EU's opholdsdirektiv om fri bevægelighed af arbejdskraft ret til at indrejse og opholde sig i Danmark i en periode på mellem 3-6 måneder¹. Borgere fra nordiske lande har ret til at indrejse og opholde sig i Danmark uden tidsbegrænsning². Ifølge EU's opholdsdirektiv kan EU-borgere, der ikke er en urimelig byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, ikke umiddelbart sendes hjem eller afvises, medmindre udsendelsen sker af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed³.

EU-borgere uden CPR-nummer har under deres ophold i Danmark ikke ret til ydelser efter serviceloven, herunder adgang på offentlige hjemløsetilbud⁴, eller til sundhedsydelser ud over de akutte⁵.

Vores brugere

De hjemløse migranter, vi møder på gaden, er en mangfoldig gruppe. Deres problemer, behov og graden af deres udsathed kan variere og udvikle sig, men vi inddeler groft vores brugere i to grupper; særligt sårbare hjemløse migranter og hjemløse arbejdsmigranter. Særligt sårbare hjemløse migranter er personer, der ud over hjemløshed, har alvorlige sociale problemer -problemer der i vid udstrækning minder om dem, der ses hos 'typisk' danske hjemløse, og løsningen på problemet er derfor kompleks. Hjemløse arbejdsmigranter primære problematikker er derimod fattigdom og arbejdsløshed, og løsningen på problemet er knyttet til netop disse forhold.

Da projekt UDENFOR, i henhold til vores vedtægter, er forpligtiget til at udføre socialt arbejde med samfundets absolut udstødt, er det derfor også Udeliggerprojektets formål først og fremmest, at hjælpe de allermest udsatte på gaden: De særligt sårbare hjemløse migranter, der sover ude året rundt, lever isoleret fra det omgivende samfund, som ofte har misbrug og/eller psykisk sygdom, som ikke formår at drage omsorg for egen tilværelse og som har behov for en akut indsats til afhjælpning af de mest basale behov.

De typiske brugere i Udeliggerprojektet er mænd i alderen 31-46 år fra et østeuropæisk eller baltisk land med misbrug og/eller psykiske problemer og en mindre gruppe hjemløse fra oprindelige EU-lande. Ofte er det mænd, som kommer fra en problematisk baggrund med familiestridigheder, dårlig opvækst og massivt misbrug i en tidlig alder. Den typiske bruger i Udeliggerprojektet har tidligere haft arbejde i andre lande eller i Danmark. Grunden til migration har ofte været todelt; for det første en flugt væk fra en problematisk baggrund og for det andet enten et ønske om at finde bedre muligheder på arbejdsmarkedet i udlandet eller – typisk for psykisk syges vedkommende – for at leve et tilbagetrukket og anonymt liv. Blandt Udeliggerprojektets typiske brugere ses meget få kvinder. Dem vi har mødt er kvinder omkring 40 år med psykisk sygdom, som lever en tilbagetrukket, isoleret og anonym tilværelse i København.

“

Af de hjemløse migranter, som Udeliggerprojektet har haft kontakt med, har omkring 95 % været mænd – langt de fleste fra østeuropæiske og baltiske lande.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004.

² Jvf. Udlændingestyrelsen.

³ Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration notat af 30. juni 2011.

⁴ KL og Velfærdsministeriets orienteringsskrivelse nr. 2 af 18. maj 2008.

⁵ Sundhedsloven LBK nr 913 af 13/07/2010.

ARBEJDET I UDELIGGERPROJEKTET
EJDET I UDELIGGERPROJEK
ARBEJDET I UDELIGGERPROJEKTE
IDET I UDELIGGERPROJEK

Arbejdet i Udeliggerprojektet

“

Kombinationen af gadeplansarbejde og vidensindsamling gør, at Udeliggerprojektet har en unik viden om hjemløse migranter, der bygger på brugerinddragelse, praksis og faglig viden. En viden, der gør det muligt at advokere for og formidle om hjemløses livsvilkår.

Kombinationen og samspillet mellem gadeplansarbejde og vidensindsamling og -formidling er grundlæggende for projekt UDENFORs arbejde. Grundet vores vedtægter er det ikke projekt UDENFORs opgave at udføre varigt og etableret socialt arbejde. Det sociale arbejde, vi udfører, kan betegnes som arbejde af eksperimenterende social karakter. For Udeliggerprojektet er det således også et bærende og udfordrende element at udvikle og afprøve nye metoder. I det følgende vil vi give et indblik i de metoder, vi gennem projektperioden har anvendt, opdelt i *gadeplansarbejde og vidensindsamling og -formidling*.

GADEPULVANGSARBEJDE

Gadeplansarbejde

Formålet med gadeplansarbejdet i Udeliggerprojektet er at afhjælpe hjemløse migranternes umiddelbare nød via direkte relationsarbejde og via en individuel akutindsats. Dette sker grundlæggende gennem opsøgende gadeplansarbejde og udgående gadeplansarbejde.

Opsøgende gadeplansarbejde

Det opsøgende gadeplansarbejde har en lang tradition i projekt UDENFOR, og i Udeliggerprojektet kan arbejdet opdeles i tre typer: det der er opsøgende på byen, opsøgende på gruppen og opsøgende på enkeltpersoner. Kernebegreberne i det opsøgende arbejde i Udeliggerprojektet er *synlighed* og *tilgængelighed*.

Opsøgende på byen

I det gadeplansarbejde, der er opsøgende på byen, er medarbejderne opsøgende på specifikke områder eller bydele, hvor hjemløse migranter kommer eller formodes at komme. Det handler om at finde frem til hjemløse migranternes opholdssteder; i parker, på væresteder eller på offentlige steder såsom biblioteker og museer. Dette gøres ved at tænke sig ind i hjemløses hverdag og være opsøgende på de steder, der kan medvirke til at opfylde hjemløses daglige behov. Hvor kan man eksempelvis finde ro til at sove? Og hvor er det muligt at få mad?

At kende migranternes opholdssteder gør det muligt at være synlige og tilgængelige for hjemløse migranter. *Synlighed* og *tilgængelighed* handler om, at være på de rigtige steder på de rigtige tidspunkter, at kunne tilbyde særligt sårbare hjemløse migranter den støtte, de har behov for, når de har behov for den, og at have den tid og de organisatoriske handlemuligheder, der skal til for at hjælpe. For at være synlige og tilgængelige over et så bredt tidsrum som muligt, varierer vores arbejdstider, og gennem en uge laver vi opsøgende arbejde om dagen, aftenen og natten. Vi er løbende opsøgende på nye steder og områder, ligesom vi mere eller mindre fast kommer på bestemte steder. Et eksempel på et fast sted, hvor vi laver opsøgende arbejde, og hvor vi er synlige og tilgængelige for de hjemløse migranter, der har behov for hjælp, er i en større park i indre by. To formiddage om ugen er projekt UDENFORs medarbejdere, i et fast tidsrum og på et fast sted, opsøgende her i forhold til de hjemløse migranter, der kommer forbi.

Opsøgende på gruppen

Hjemløse migranter færdes og omgås som oftest ligesindede i et fællesskab præget af et stærkt hierarki. I Udeliggerprojektet har vi derfor hurtigt lært at agere som medaktør i dette fællesskab - fagligt og professionelt. Vi oplevede i starten, at det var svært at få adgang til de særligt sårbare hjemløse migranter, hvis ikke vi gjorde en indsats for at synliggøre vores arbejde for den samlede gruppe. I starten var vi derfor særligt opsøgende på gruppen for at udrede dennes færd og adfærd og for at udpege de stærkeste i gruppen at tage kontakt til. Vi oplevede, at når vi var for synlige og tilgængelige for alle i gruppen, kunne vi få adgang til de særligt sårbare hjemløse migranter, der ellers - af frygt for udstødelse af gruppen - ikke ville tale med os.

Opsøgende på enkeltpersoner

Udeliggerprojektets unikke viden om hjemløse migranternes færden og livsvilkår gennem det opsøgende arbejde i byen gør det muligt ligeledes at lave opsøgende arbejde på enkelte personer, hvis der er en bekymring for vedkommende. Da hjemløse migranter ofte er en del af et fællesskab, og fordi livet på gaden er nemmere, hvis man er to eller flere, kan det vække bekymring, hvis de hjemløse færdes alene. En alene-adfærd ses særligt hos de psykisk syge.

Det opsøgende arbejde på enkeltpersoner handler om at afdække den særligt sårbare hjemløse migrants daglige færden for på den måde at indsamle viden om personens levevilkår og udsathed. Det, at Udeliggerprojektets medarbejdere har været synlige og tilgængelige i byen og har fået kendskab til forskellige grupper af hjemløse migranter, gør, at Udeliggerprojektet ligeledes modtager henvendelser fra andre brugere eller samarbejdspartnere i hjemløsemiljøet vedrørende enkeltpersoner, som har behov for støtte og hjælp.

Udgående gadeplansarbejde

Individuel akutindsats

En stor del af Udeliggerprojektets udgående gadeplansarbejde handler om at udføre en individuel akutindsats. Formålet med akutindsatsen er at lindre smerte og at forebygge og afhjælpe den umiddelbare nød. Den hjælp, brugerne hyppigst har behov for, er akut sundhedshjælp, herunder hjælp til at komme på hospitalet, på sundhedsklinik eller lignende. Det kan ligeledes indbefatte hjælp i forhold til mere eller mindre akutte basale behov; mad, rent tøj, en sovepose osv.

Akutindsatsen er for mange af Udeliggerprojektets brugere første skridt i forhold til at åbne op for en relation til medarbejderen. Dette skyldes, at akutindsatsen, f.eks. det at få en sovepose på en kold novemberdag, for hjemløse migranter, der ikke har været vant til at få noget af systemet, kan opfattes som omsorg. For andre særligt sårbare hjemløse migranter kræver det dog en relation til medarbejderen at tage imod en individuel akutindsats, netop fordi de ikke har været vant til at få noget og ikke kender præmissen for det sociale arbejde.

Akutindsatsen ydes i Udeliggerprojektet på baggrund af individuelle behov hos brugerne på trods af afvigende adfærd som eksempelvis misbrug. Hvor Udeliggerprojektets opgave er at lindre og afhjælpe nød, er det ligeledes at begrænse skaderne ved den hjemløses adfærd. I forhold til det etiske dilemma om, hvor langt akutindsatsen kan gå, når vi er vidne til en afvigende og selvdestruktiv adfærd, indbefatter indsatsen i Udeliggerprojektet også det at give en øl til en misbrugende hjemløs for at hindre delirium tremens, der kan have akutte og fatale konsekvenser.

“

Minimum én gang om ugen har Udeliggerprojektet akut hjulpet en bruger på hospitalet – som oftest på grund af alkoholrelaterede akutte sundhedsproblemer.

Relationsarbejde

I relationsarbejdet handler det om, at den særligt sårbare hjemløse migrant skal føle sig anerkendt som individ, da dette kan medvirke til at opbygge den selvtilid og det selvverd, som de

ofte ikke besidder. Gennem relationen er formålet at skabe gode oplevelser, der kan føre til en øget livskvalitet. Og det, at brugerne oplever, at de kan stole på medarbejderne, kan føre til, at de oplever den succes, der skal til for at være motiveret for forandring.

De enkelte møder med vores brugere i relationsarbejdet kan have et mere eller mindre fast formål. Det kan være at hjælpe med at ordne noget praktisk, at vejlede i forhold til tilbud eller regler eller blot at mødes med en bruger til en ugentlig samtale over en kop kaffe. Medarbejderen skal i mødet med Udeliggerprojektets brugere have den tid, der skal til. Der skal være tid til at kunne lytte og støtte brugeren i det omfang, vedkommende har behov for.

“

Udeliggerprojektet har i vores projektperiode via opsøgende gadeplansarbejde, individuel akutindsats og relationsarbejde haft kontakt med ca. 250 hjemløse migranter - 1/4 af disse har været vores faste brugere gennem kortere eller længere tid.

Erfaringen i Udeliggerprojektet er, at hvis man er bevidst om gruppens dynamik, er det at tage den første kontakt til gruppen og den enkelte bruger ikke problematisk. Derimod oplever vi, at vores brugere er svære at hjælpe til forandring, fordi deres problemer tit er yderst komplicerede. Vores muligheder for at hjælpe brugerne i bolig, i behandling eller lignende er samtidig få, da hjemløse migranter ikke har ret til de samme ydelser efter dansk lovgivning som 'typiske' danske hjemløse. Det kræver derfor medarbejderens tid og tålmodighed at opbygge en tillidsfuld relation og at hjælpe vores brugere videre. Det er essentielt, at medarbejderen viser sit 'værd' gennem længere tid, blandt andet ved at være tilgængelig og ikke give op, heller ikke selvom brugeren 'fejler' f.eks. ikke dukker op til en aftale.

Tillid er et bærende element i relationsarbejdet. Særligt sårbare hjemløse migranter er ofte personer, der har oplevet svigt i forhold til deres netværk og i forhold til systemet i hjemlandet. Som det er tilfældet med andre grupper af absolut udstødte, herunder

“

Udeliggerprojektet har igennem vores projektperiode hjulpet med at genanskaffe minimum 30 pas og udleveret mere end 400 soveposer til hjemløse migranter.

'typiske' danske hjemløse, kræver det altså tid og tålmodighed at opbygge den tillid, der skal til for at kunne nedbryde de barrierer, der er mellem den hjemløse og det omgivende samfund.

Brobygning

I arbejdet med samfundets absolut udstødte er brobygning vigtigt. Der er tale om brobygning mellem hjemløse migranter og systemet samt mellem forskellige systemer.

Vores målgruppe har udelukkende adgang på det, der kan betegnes som lavtærskeltilbud (hjemløsetilbud der udbydes af NGO'er, som kan benyttes åbent, anonymt og uden krav om visitation). Særligt sårbare hjemløse migranter har dog svært ved at indgå i den traditionelle brugergruppe på lavtærskeltilbud såsom overnatningstilbud og bespisningstilbud, blandt andet fordi de er kaotiske og isolerede. Når Udeliggerprojektet er bindeled, hvilket er muligt gennem relationsarbejde med brugere og samarbejdspartnere, er det muligt for Udeliggerprojektet at lave brobygning mellem bruger og hjemløsetilbud. Udeliggerprojektet laver i andre tilfælde brobygning mellem bruger og sundhedstilbud såsom hospitaler, sundhedsklinikker m.v. Endelig hjælper Udeliggerprojektet ligele-

des med at lave brobygning mellem brugere og ambassader eller andre offentlige kontorer for blandt andet at hjælpe til, at den hjemløse migrant, kan anskaffe/genanskaffe papirer eller dokumenter, som migranterne har behov for, for at opholde sig i Danmark, rejse og/eller arbejde.

Udeliggerprojektet oplever desværre, at de hjemløse i nogle tilfælde får en bedre behandling, når medarbejderne er bisiddere. Derfor er brobygning særligt vigtigt i Udeliggerprojektets arbejde. Endvidere oplever Udeliggerprojektet, at hjemløse ofte må agere i et samfund, hvor forskellige systemer ikke arbejder sammen. Eksempelvis oplever vi, at fordi særligt sårbare hjemløse migranter kun kan modtage akut sundhedshjælp, udskrives de ofte for hurtigt - uden at være færdigbehandlet og uden at have et sted eller en bolig at blive udskrevet til. I nogle tilfælde er vi derfor også det bindeled der sikrer, at de af vores brugere, der har et særligt behov, ikke ryger direkte på gaden, men hjælpes til en eller flere nødovernatninger via vores samarbejdspartnere i hjemløsemiljøet.

For at kunne lave brobygning er det vigtigt for Udeliggerprojektet at kende og have en god relation til samarbejdspartnere. Den

gode relation handler for så vidt om det samme som relationsarbejdet i forhold til brugerne; nemlig at skabe en tillidsfuld relation. Samarbejdspartnere skal vide, at de kan ringe til projekt UDENFOR, der er tilgængelige, kan yde kvalificeret sparring, kan udlevere en sovepose til en bruger eller andet. Den tillidsfulde relation betyder samtidig, at samarbejdspartnere ved, at når Udeliggerprojektet har brug for hjælp til vores brugere, er det fordi, der er et reelt problem, og vi oplever, at vores samarbejdspartnere strækker sig langt for at hjælpe.

Den gode hjemsendelse

Erfaringen i Udeliggerprojektet er, at en stor del af brugerne ofte har en historie med brudte familieforhold og netværk bag sig, ligesom de ofte ikke har nogen muligheder for hjælp i hjemlandet. Der er derfor flere grunde til, at vores brugere som oftest

ikke oplever, at de har noget at vende tilbage til og derfor ikke er motiveret for hjemrejse. Det er derfor også Udeliggerprojektets erfaring, at hjemsendelse ikke bare handler om, at migranter skal have en billet hjem. For at lave den gode hjemsendelse kræver det en større indsats, der indbefatter, at den hjemløse forberedes ordentlig inden afrejse; at vedkommende eksempelvis får hjælp til alkoholafvænning og til at få et præsentabelt udseende, og at vedkommende har noget at vende tilbage m.v. Når denne forberedelse har været fraværende, har vi set eksempler på, at brugerne ikke får fodfæste i deres hjemlande og derfor hurtigt er tilbage i København i samme udsatte situation. Det er derfor Udeliggerprojektets erfaring, at den gode hjemsendelse kræver en helhedsorienteret indsats, der sikrer, at den særligt sårbare hjemløse migrant kan vende hjem på en værdig og ordentlig måde.

“

Udeliggerprojektet har i 13 tilfælde betalt og arrangeret den gode hjemsendelse for vores brugere, der som EU-borgere ikke umiddelbart kan ud- eller afvises, ej heller modtage hjælp til hjemsendelse gennem kommunen, der udelukkende yder økonomisk støtte til hjemsendelse, hvis der er sket en særlig social begivenhed.

GO FOR VIDEO SAMPLING

Vidensindsamling og -formidling

I forhold til vidensindsamling og -formidling er formålet med vores arbejde at udrede og beskrive hjemløse migranternes forhold via indsamling og formidling af viden om gruppens tilværelse og livsbetingelser. Herunder de rettigheder og juridiske forhold som berører gruppen. Dette gør vi med baggrund i projekt UDENFORS vedtægter for at afdække, dokumentere og formidle udstødende faktorer i samfundet. Der anvendes i det vidensindsamlende og -formidlende arbejde en palet af forskellige metoder, og vi vil i det efterfølgende give et indblik i disse.

At lave research

At være up to date med juraen

Det er Udeliggerprojektets erfaring, at de juridiske spørgsmål om hjemløse migranternes ret til ophold og arbejde er kompliceret. Det er derfor et vigtigt element i Udeliggerprojektets arbejde at være op to date med den gældende lovgivning, nationalt og på EU-niveau – eksempelvis at vi holder os opdateret på nye EU-domme, der kan betyde ændringer i administrative procedurer eller politiets praksis. Dette gør os nemlig i stand til at kunne advokere for hjemløse migranternes rettigheder og at vejlede brugere og samarbejdspartnere i hjemløsemiljøet. Vi har derfor gjort en indsats for at kende og samarbejde med aktører, der har den juridiske viden. Vi samarbejder løbende med juraprofessorer og komitéer for afklaring af de juridiske spørgsmål, ligesom vi samarbejder med kommunale og nationale instanser såsom Udlændingestyrelsen, International Citizens Service, Statsforvaltningen og politiets udlændingekontrolgruppe for at få kendskab til og indsamle viden om ændringer i procedurer for migranternes ret til ophold og arbejde.

Den direkte formidling af viden i Udeliggerprojektet sker løbende gennem gadeplansarbejde til hjemløse migranter og samarbejdspartnere. En anden form for formidling sker gennem skrivelser. Udeliggerprojektet har eksempelvis udarbejdet guiden "Fra job til CPR". Guiden fremstår i trykt og oversat form, så den kan uddeles til brugere og samarbejdspartnere. Den forklarer den komplicerede proces som hjemløse migranter, der har fået job, skal igennem for at få CPR-nummer i Danmark. Guiden er et enkelt skridt på vejen i forhold til at kortlægge og formidle alle aspekter af lovgivningen, kommunale retningslinjer og administrativ praksis for hjemløse migranternes ret til ophold og arbejde. Dette formidlingsarbejde kræver en større fremtidig indsats.

“

EU-borgere, der får arbejde i Danmark i minimum 3 mdr., hvor de tjener nok til at forsørge sig selv (svarende til en dansk kontanthjælp) og som kan leve op til en række krav bl.a. omkring boligforhold, har ret til CPR-nummer.

Rekruttering af specialestuderende

I Udeliggerprojektets projektperiode er der blevet udarbejdet tre specialer med fokus på hjemløse migranternes livsvilkår og møde med det danske samfund og velfærdssystem. I efteråret 2010 havde Udeliggerprojektet ligeledes en kandidatstuderende i socialt arbejde ved Aalborg Universitet tilknyttet, der i sin praktikperiode udarbejdede et pilotprojekt om hjemløse vestafrikanske mænd. Dette har givet Udeliggerprojektet en faglig og anvendelig viden, der anvendes i vores arbejde med hjemløse migranter.

Rapport om hjemløse migranter i København

I 2011 indledte Udeliggerprojektet et samarbejde med Københavns Kommune om "Rapport om hjemløse migranter i København", der er finansieret af kommunen. I maj 2012 udkom rapporten, der formidler Udeliggerprojektets viden fra journaler og fra interviews med medarbejdere i 15 andre organisationer, der møder hjemløse migranter i deres arbejde. Rapporten beskriver de forskellige grupper af hjemløse migranter, som vi møder i vores arbejde. Den giver en karakteristik af deres levevilkår og kommer med forslag til fremtidige foranstaltninger for forskellige grupper af hjemløse migranter.

"Rapport om hjemløse migranter i København" opdeler hjemløse migranter i to grupper; særligt sårbare hjemløse migranter og boligløse arbejdsmigranter. Den første gruppe anslås, at udgøre 1/5 af den samlede gruppe og består af personer, der udover hjemløshed har alvorlige sociale problemer som misbrug og/eller psykisk sygdom.

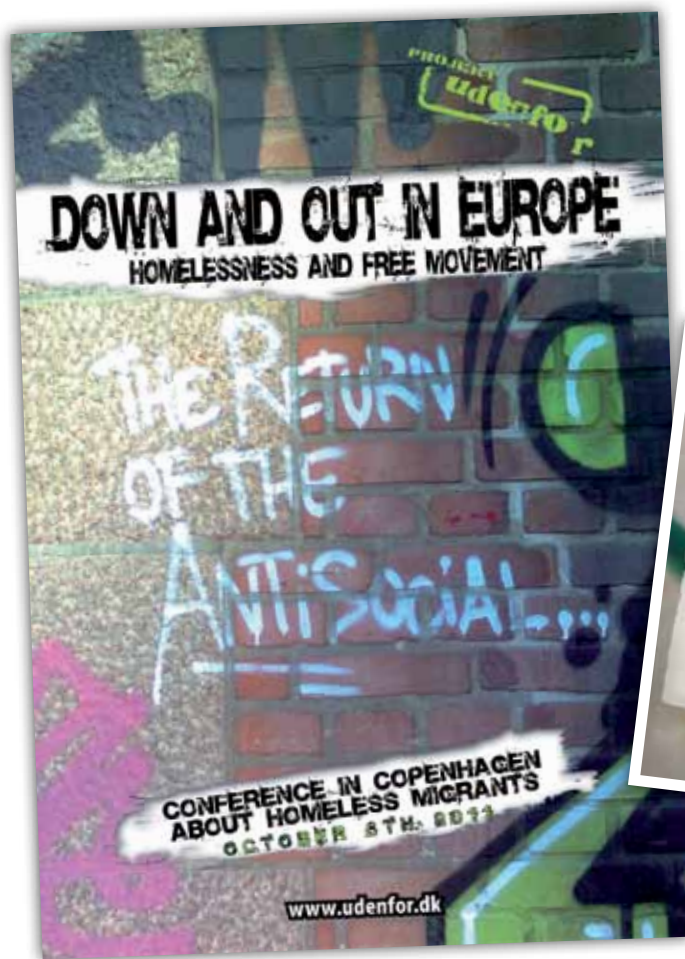

Konferencer, seminarer og undervisning

Udeliggerprojektet har i projektperioden deltaget i 10 konferencer og seminarer, nationalt og internationalt. Deltagelsen bidrager til viden om nye tendenser i det sociale arbejde og den politiske debat omhandlende hjemløse i andre lande og kan derfor give inspiration til at kvalificere Udeliggerprojektets arbejde. Samtidig har deltagelsen medvirket til, at Udeliggerprojektet er blevet et nationalt og internationalt kendt og anerkendt navn blandt aktører inden for hjemløseområdet. Dette viser sig bl.a. ved, at Udeliggerprojektet på flere konferencer og seminarer er blevet udvalgt

til at være oplægsholdere. Udeliggerprojektet har i oktober 2011 arrangeret den internationale konference *"Down and Out in Europe – Homelessness and Free Movement"*, hvor viden fra gaden, praksis og om hjemløse migranternes juridiske rettigheder blev formidlet. I juni 2012, i anledning af det danske EU-formandskab, afholdt Udeliggerprojektet det nationale seminar *"Mellem ret og uret - Hjemløse EU-borgere i Danmark"*.

projekt UDEFOR tilbyder cirka en gang om måneden undervisning i vores lokaler gennem infomøder. Her deltager Udeliggerprojektets medarbejdere ofte, ligesom vi holder oplæg eksternt på videregående uddannelser for andre organisationer inden for hjemløseområdet m.v. Vi har jævnligt medvirket i interviews eller på andre måder bidraget med viden til studerende i grundskolen og på videregående uddannelser. Gennem vores projektperiode har vi haft tre pædagogstuderende tilknyttet et halvt år ad gangen i deres tredje og sidste praktik. At have praktikanter er ikke kun et vigtigt led i vores vidensformidlingsarbejde. Det har samtidigt været til stor gavn for gadeplansarbejdet og vores brugere i Udeliggerprojektet.

Netværksdannelse lokalt og internationalt

Det har gennem projektperioden været Udeliggerprojektets erfaring, at den indsats, hjemløse migranter møder i København, kan betegnes som ad hoc; en indsats, der hverken er planlagt eller koordineret. Derfor har Udeliggerprojektet arbejdet på at opbygge og indkalde til et praktikermøde en gang i kvartalet for et lokalt praktikernetværk. Netværket består af et bredt udsnit af medarbejdere og organisationer; varmestuer, natcaféer, nødovernatnings-tilbud og bospisningstilbud. Ideen bag praktikernetværket er, at de medvirkende gennem møder og i det daglige arbejde kan få lettere ved sparring og samarbejde. Det netværk, Udeliggerprojektet har opbygget, kan betegnes som et personbåret netværk. Det har derfor indtil nu været afhængigt af de enkelte medarbejders mulighed for deltagelse og Udeliggerprojektet som formidlingsled, hvorved netværket er skrøbeligt for organisatoriske ændringer.

Udeliggerprojektet har i forbindelse med internationale konferencer og seminarer foretaget feltbesøg hos aktører i forskellige europæiske storbyer, der udfører socialt arbejde i forhold til hjemløse. Feltbesøgene medvirker til at skabe perspektivering i vores arbejde; at få ny viden om hjemløse migranter og arbejdsmetoder i det sociale arbejde, der kan give inspiration til det fremtidige arbejde i Udeliggerprojektet. Som et kendt og anerkendt medlem af FEANTSA (The European Federation of National Organisations Working with the Homeless) er Udeliggerprojektet blevet udvalgt til at medvirke i et tværfagligt og internationalt samarbejde, bestå-

ende af fire organisationer fra fire forskellige europæiske storbyer, under navnet Migration Working Group. Formålet med samarbejdet er at komme med forslag til fremtidige strategier for hjemløse migranter på EU-niveau.

At advokere og påpege udstødende faktorer

At være de der tør påpege og advokere, når vi er vidne til udstødende faktorer, er en grundsten i projekt UDEFORs arbejde. Oplever Udeliggerprojektet, at hjemløse migranter krænkes i forhold til deres rettigheder, har vi på grund af vores vedtægter pligt til at formidle viden og advokere på vegne af vores brugere. For at gøre dette har vi i vores arbejde løbende været i dialog med politikere, medvirket i kampagner og events og formidlet viden til medierne.

Dialog med politikere

Udeliggerprojektet har gennem projektperioden været inviteret til dialog med lokale, nationale og EU-politikere fra et bredt udsnit af partier på højre- og venstrefløj. Ved disse møder er Udeliggerprojektets viden blevet efterspurgt, herunder særligt viden om migranternes baggrunde, grunden til migration og migranternes problemer og behov. At udbrede vores viden til politikere er et vigtigt element i det debatskabende arbejde. Den brede viden, vi har fra gaden og gennem vidensindsamling, gør, at den viden, vi videregiver til politikerne, og som der forhåbentlig træffes beslutninger på baggrund af, er humanistisk og faglig på en og samme tid.

Poor City- Roskilde festivalen 2011
 projekt UDENFOR deltog med bl.a. Udeliggerprojektet på Roskilde Festival 2011, hvor fokus dette år var på fattigdom i Danmark. Vores medvirken på Roskilde Festival er et godt eksempel på en af de ting, projekt UDENFOR kan, grundet kombinationen af gadeplansarbejde og vidensindsamling og -formidling; at formidle viden direkte fra gaden i form af brugernes fortællinger samt praksis og faglig viden om hjemløshed.

“

Gennem events udfordrede projekt UDENFOR bl.a. festivaldeltagerne i en quiz om hjemløshed, og de hjemløse migranter var hver aften værter ved et spisearrangement "til middag med en hjemløs". Disse events medførte gode diskussioner mellem festivaldeltagere, hjemløse migranter, frivillige og medarbejdere.

“

Med en delegation bestående af ti medarbejdere og frivillige samt fem hjemløse migranter forsøgte projekt UDENFOR at sætte gang i debatten om fattigdom og hjemløshed med festivaldeltagerne i festivalens opstarts dage.

"Holdbare løsninger søges"

I december 2011 gennemførte Udeliggerprojektet i samarbejde med Kirkens Korshær, Missionen blandt hjemløse og Røde Kors en kampagne med fokus på hjemløse migranter. Formålet var at opfordre beslutningstagere til at iværksætte mere langsigtede og holdbare løsninger på problematikken med hjemløse migranter i Danmark og i EU. Migrantkampagnen udviklede sig, særligt på baggrund af en massiv mediedækning i januar-februar 2012, til at Udeliggerprojektet sammen med de øvrige organisationer blev indkaldt til samråd hos socialminister Karen Hækkerup (S) og til møder med andre politikere på Christiansborg og i EU-parlamentet.

“

En kronik i Politiken den 13. december 2011, åbne invitationer til udvalgte politikere om et samråd og lanceringen af temasider på organisationernes hjemmesider var led i en samlet indsats for at sætte hjemløse migranter på dagsordenen i december 2011.

Formidling til medierne

Udeliggerprojektet har hyppigt været repræsenteret i medierne lokalt og nationalt med det formål at advokere og påpege udstødede faktorer og at ændre den offentlige debat til at blive mere nuanceret. Vi har blandt andet haft fokus på at formidle:

- At langt de fleste hjemløse migranter er EU-borgere, hvorved de ikke nødvendigvis kan betegnes som 'illegale' migranter.
- At vi i den offentlige debat burde fokusere på nød frem for nationalitet, og at samfundet ikke fortsat kan være vidne til, at absolut udstødte hjemløse migranter behandles på en måde, der ikke er velfærdssamfundet værdigt.
- At hjemløse migranter kommer til Danmark for at få arbejde og ikke for at forbedre deres velfærdsmuligheder, da de som oftest hverken kender til eller er interesserede i at få velfærdsydelse.

“

Udeliggerprojektet har i projektperioden medvirket i mere end 50 artikler, debatindlæg og tv-interviews. Vi har været repræsenteret i en lang række lokale og nationale medier, herunder Politiken, Jyllands-Posten, Information, Tidsskriftet Social Politik, DR-radio (P1 og Radioavisen), TV 2 News og DR TV AVISEN.

Udenlandske hjemløse er her for

Fire ud af fem udenlandske hjemløse i København er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

De vil gerne af arbejde - siger rigtig mange. Rapporten er den første, der følger op på de tidligere undersøgelser af hjemløse i København. De er blevet undersøgt i forhold til deres økonomi og deres sociale situation. De er blevet undersøgt i forhold til deres psykiske tilstand og deres behov for hjælp. De er blevet undersøgt i forhold til deres behov for bolig og deres behov for arbejde. De er blevet undersøgt i forhold til deres behov for sundhed og deres behov for uddannelse.

Den nye rapport viser, at fire ud af fem udenlandske hjemløse i København er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

at finde arbejde

Arbejdsmigranter i Danmark er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

80% af udenlandske hjemløse i København er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

Den nye rapport viser, at fire ud af fem udenlandske hjemløse i København er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

Den nye rapport viser, at fire ud af fem udenlandske hjemløse i København er her for at finde et arbejde. Det kan skaffe dem bolig og hjælpe dem ud af fattigdom, viser ny rapport. Månedlige hjælp får ikke hjælp til at rejse hjem, men er ræsonneret med til at fastholde dem i landet, siger podiaternearbejder

POLITIKEN.DK

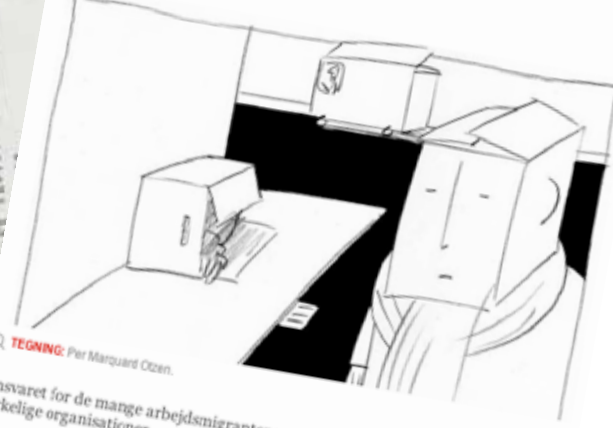
NYHEDER | KULTUR | SPORT | DEBAT | BYEN | FORBRUG | REJSER | MAD | POLITIKEN
DEBAT | Leder | Kroniken | Skriv | Debatterer | Læserbreve | Dagens tegning

Udsatte hjemløse får ikke hjælp

HEMLØSE
I Århus opdagede udsatte hjemløse i København. De var ikke på listen over de hjemløse, der blev hjulpet af kommunen. De var ikke på listen over de hjemløse, der blev hjulpet af kommunen. De var ikke på listen over de hjemløse, der blev hjulpet af kommunen.

Hjælpeorganisationer: Staten svigter de hjemløse østeuropæere

TEGNING: Per Marquard Olsen.
Ansvaret for de mange arbejdsmigranter er overladt til private humanitære og kirkelige organisationer.

Formandskabet bør sætte fokus på hjemløse EU-borgere

EU-borgere
Den 1. januar træder Danmarks EU-formandskab i kraft. Det er vigtigt, at formandskabet sætter fokus på hjemløse EU-borgere. Det er vigtigt, at formandskabet sætter fokus på hjemløse EU-borgere. Det er vigtigt, at formandskabet sætter fokus på hjemløse EU-borgere.

AF KIRKENS KORSHER, PROJEKT UDENFOR, HOVEDSTADENS RØDE KORS, MISSIONEN BLANDT HJEMLØSE

Endnu en gang går vi en vinter i møde, uden at der er fundet holdbare løsninger for de hjemløse migranter, som opholder sig i Danmark.

FAKTA

ETI PROJEKTIN VEED OODFOODIN ENER

Et projekt med udfordringer

Juridisk limbo

En af de store udfordringer, som vi stadig ser i Udeliggerprojektet, er det juridiske felt, der er dybt kompliceret. EU-lovgivningen såvel som den nationale lovgivning er præget af uklarheder, og det er en udfordring for Udeliggerprojektets brugere at finde rundt i lovgivning og system. Dette skyldes, at hjemløse migranter på mange områder agerer i et juridisk tomrum, hvor de ikke kan få hjælp efter serviceloven men samtidig, som loven lige nu forvaltes, heller ikke umiddelbart kan sendes hjem eller afvises. Mange hjemløse migranter efterlades på den måde i et juridisk limbo, hvor de rej-

ser til og opholder sig i København på baggrund af deres ret til fri bevægelighed som arbejdstagere. Samtidig er de særligt sårbare personer, der ikke kan få hjælp efter serviceloven i Danmark og ofte heller ikke er berettiget til sociale ydelser i deres hjemland. Vi oplever, at vi i vores daglige arbejde har udfordringen med at finde rundt i lovgivningen på vores brugeres vegne, og at der ikke findes nogen foranstaltninger, der tager hensyn til, at nogle af de mennesker der migrerer har brug for hjælp og støtte for ikke at gå i hundene på gaden.

“

Af de særligt sårbare hjemløse migranter, som vi i Udeliggerprojektet har haft som faste brugere, har op imod 90 % ikke kontakt med familie eller andet netværk i hjemlandet – op imod 1/4 af vores faste brugere har børn i hjemlandet eller andre lande, som de som oftest ikke har kontakt til.

Alene om at tage ansvar og hjælpe

Det er ikke altid en populær opgave at beskæftige sig med samfundets absolut udstødte. For Udeliggerprojektet har det været en stor udfordring ikke at blive påvirket af den almene, hårde og negative diskurs i den offentlige debat, som vi oplever, at hjemløse migranter mødes med. Desuden synes den negative debat også at have betydet, at der er en særlig berøringsangst forbundet med at yde økonomisk støtte til arbejdet med hjemløse migranter. Fundraising i arbejdet med hjemløse migranter har derfor været – og er stadig – en af Udeliggerprojektets største udfordringer. Efter godt to år i Udeliggerprojektet må vi erkende, at de økonomiske rammer for arbejdet stadig ikke er forandret. Det er fortsat ikke muligt at anvende offentlige midler til arbejdet med hjemløse migranter, hvis man ser bort fra de nødpuljer, der de seneste år er blevet givet til midlertidige nødovernatningspladser. Det er derfor en stor udfordring, at vi og andre private organisationer i hjemløsemiljøet stadig er alene om at tage ansvar og hjælpe hjemløse migranter.

Vidne til en fastholdelse i elendighed

Det er frustrerende at være vidne til, hvordan de lovgivningsmæssige rammer har direkte betydning for særligt sårbare hjemløse migranternes fysiske og sociale deroute. Hjemløse migranter mødes af en ad hoc indsats, og vi oplever dagligt den diskrepans, der er mellem, hvad brugerne har behov for, og hvad vi lovmæssigt kan hjælpe dem med. Da lovgivningen eksempelvis betyder, at hjemløse migranter ikke kan modtage sundhedsydelser, medmindre de er akutte, er vi vidne til, at særligt sårbare hjemløse migranter ryger ind og ud af akutindlæggelser; en løsning, der samtidigt er samfundøkonomisk dyr. Vi ser i vores daglige arbejde, at det, at hjemløse migranter har begrænset adgang til basal hjælp herunder lægehjælp, ikke medvirker til at de forlader Danmark. Tværtimod oplever vi, at det fastholder dem i elendighed og gør, at de gennemgår en hurtig fysisk og social deroute.

“

En af Udeliggerprojektets brugere havde i marts 2012, efter samlet halvandet år på gaden i København, været akutindlagt i alt 63 gange til alkoholudpumpning, afrusning eller pga. ulykker som følge af beruselse.

FREM TIDEN

FOR HJEMLØSE MIGRANTER

Fremtiden for hjemløse migranter

Vi har gennem vores projektperiode nået meget af det, vi gerne ville i vores arbejde med hjemløse migranter. Dette har vi gjort ved at afhjælpe den umiddelbare nød gennem gadeplansarbejdet samt ved afdækning og dokumentering af udstødende faktorer gennem vidensindsamling og -formidling af hjemløse migranternes livsbetingelser. På trods af dette ser vi, at der i fremtiden er et stigende behov for, at samfundet ikke bare lukker øjnene for hjemløse migranter - ved at lukke øjnene går det værst ud over dem, der har store sociale misbrugsmæssige og psykiske problemer. De har ikke ret til hjælp - ikke engang et sted at bo, heller ikke når de er syge. Projekt UDENFOR mener ikke, at det er et velfærds-samfund værdigt.

Via vores arbejde med denne målgruppe står det klart, at særlig sårbare hjemløse migranter er personer, der på mange måder minder om 'typiske' danske hjemløse: Udover at være hjemløse har de alvorlige og komplekse sociale problemer, som er medvirkende til, at de er endt i deres nuværende tilværelse. Så længe de økonomiske og juridiske rammer for arbejdet med hjemløse migranter er få, kan vi kun hjælpe vores brugere til en vis grænse. Når det er således, må vi desværre konstatere, at den fysiske og sociale deroute går meget hurtigt, og at vi er vidne til fastholdelse på gaden. Vi mener derfor, at der i forhold til særligt sårbare hjemløse migranter er behov for en indsats, der fokuserer på nød frem for på nationalitet.

Det er glædeligt, at der i den offentlige debat i de seneste år er kommet mere fokus på hjemløse migranter. Denne interesse har også vist sig i forhold til Udeliggerprojektets arbejde, hvor projekt UDENFOR jævnligt er blevet kontaktet af journalister, samarbejdspartnere, uddannelsesinstitutioner og politikere, der har efter-

spurgt vores ekspertise på området. Vi stiller gerne vores palet af viden til rådighed, og vi ser frem til yderligere samarbejde i fremtiden. Samtidigt er tiden kommet dertil, hvor politisk handling er nødvendig. Der er behov for, at det offentlige sikrer en koordineret og professionel hjælp til hjemløse migranter, så de ikke blot er henvist til midlertidig hjælp fra private hjælpeorganisationer. Det kan vi ikke være bekendt overfor samfundets absolut udstødte.

Endvidere er tiden inde til, at der fremover rettes fokus mod, at hjemløse migranter har forskellige problematikker og behov, og at der derfor også tænkes i en mangfoldighed af indsatser overfor denne gruppe. Vi har igennem vores arbejde kunnet konstatere, at det er et område, hvor der hersker mange myter og fordomme, og hvor forskning har været fraværende. Vi mener, at der fremover skal prioriteres såvel gadeplansarbejde som forskning på området, da der både er behov for akuthjælp til nødstedte på gaden, samtidigt med at vi får skabt mere dokumenteret viden om hjemløse migranternes situation og muligheder i Danmark såvel som i et europæisk perspektiv.

Projekt UDENFOR mener, at der er behov for at igangsætte foranstaltninger på såvel kommunalt, nationalt samt europæisk plan. I "*Rapport om hjemløse migranter i København*" har projekt UDENFOR bl.a. beskrevet nogle af de foranstaltninger, der kunne imødegå problematikken (disse fremstår på den efterfølgende side). At igangsætte foranstaltninger, der sikrer en langsigtet og holdbar løsning på området, er essentielt for den fremtidige indsats - og vi ser frem til fortsat at være med til at sætte gang i debatten og medvirke til, at den fremtidige indsats for hjemløse migranter således kvalificeres.

“

Forslag til fremtidige foranstaltninger

Foranstaltninger på kommunalt niveau

Hjemløse migranter skal sikres en koordineret og professionel indsats
Hjemløse migranter skal mødes på gaden af en opsøgende gadeplansindsats
Hjemløse migranter skal have mulighed for adgang til basal hjælp
Hjemløse migranter skal have adgang i eksisterende hjemløsetilbud
Hjemløse migranter skal sikres adgang til et rådgivningstilbud
Hjemløse migranter skal sikres 'den gode hjemsendelse'
Hjemløse migranter skal sikres trygge opbevaringsbokse til deres ejendele
Hjemløse migranter der er akutindlagte med svære helbredsproblemer skal ikke kunne udskrives til gaden
Hjemløse migranter skal sikres adgang til billige overnatningstilbud

Foranstaltninger på nationalt niveau

Det skal være muligt at anvende offentlige midler til hjemløse migranter
Der skal afsættes midler til indsamling af viden

Foranstaltninger på EU-niveau

Der skal etableres en række minimumsrettigheder for hjemløse migranter
Der skal oprettes en fælles EU-fond der skal fungerer som refusionssystem
De enkelte medlemslande skal tage ansvaret for deres egne borgere

Kilde: projekt UDENFOR "Rapport om hjemløse migranter i København", download på www.udenfor.dk

Tak til

Tak til vores samarbejdspartnere indenfor hjemløseområdet, der sammen med os har arbejdet for at forbedre forholdene for vores brugere.

Tak til samarbejdspartnere indenfor det juridiske og administrative område for afklaring og assistance i forhold til vores juridiske spørgsmål.

Tak til fonde og virksomheder der har støttet vores arbejde økonomisk og ikke mindst tak for gaver fra private, som har været uundværlige for Udeliggerprojektet. Uden disse midler var projektet ikke blevet gennemført.

Sidst men ikke mindst tak til vores brugere for de gode stunder.

